

Вишня на болоті

Володимир Нагорняк

Вишня на болоті

Идаропний соціальний роман

Тобі пропонується мій, **Володимира Нагорняка** – (показово-дидактичний та небезпомилковий) – чесний шлях до духовної демократизації сьогоденного українського суспільства.

Ця незвичайна книга слугує **творчою літературною базою** і, фактично, є **передмовою до створення авторської філософії ціленаправленого інакомислія**, головний постулат котрої – **перехід суспільної думки від внутрішньої несвободи будь-яких єдиномисліїв до ідеологічно розкріпаченого співробітництва цілеспрямованих на загальнолюдське благо первинно-творчих менталітетних різностей**. Коротко це звучить так: **ріднімося первинними різностями, співпрацюймо на співрозвиток!**

Об'єднувальне начало первинних поглиблено-історичних менталітетів корінної нації настільки величезне, що **здатне спрацювати позитивно** і на поглиблено-історичний менталітет національних меншин країни. Менталітети цікаві, насамперед, своїми оригінальними традиціями, тобто, **ціленаправленими інакомисліями**, що, врешті-решт, може давати нові **оригінальні імпульси для гармонійного розвитку як окремої країни, так і світу**.

Вироблення глибинної об'єднувальної світової ідеї можливе лише на менталітетно-історичних пріоритетах людського співжиття окремих особистостей над будь-якими груповими єдиномисліями. Розвиток людства не однозначима, групово-зациклена (раз і назавжди) аксіома, а багатовекторний та багатоаспектний (аж до полярності), ціленаправлений рух. Калейдоскоп змін суспільних акцентів (а тільки це означає суспільний рух) настільки різноманітний, що людська свідомість (нікчемно малий проміжок людського фізичного буття) неспроможна встигнути не те, щоб осмислити, а й просто зафіксувати в усій повноті цей суспільно-еволюційний рух.

Групово – (релігії, альянси, блоки, партії) — вихопивши одну із площин та одночасно нівелюючи інші площини багатовекторного суспільного розвитку, **людство все більше та більше віддаляється від своїх менталітетних праоснов, обезріднюється, нівелюється на безкінецьні єдиномислія**. Чим же небезпечні, єдиномислія— Вони не знають пробачень для інших бачень, окрім своїх. Таким чином, єдиномисліє однієї країни (релігії, альянсу, блоку, партії), неминуче наштовхується на таке ж, але з іншим арифметичним знаком, єдиномисліє другої країни (релігії, альянсу, блоку, партії). Саме це є першопричиною виникнення як переслідування інакомислячих в окремо взятій країні, так і конфліктів та війн – у світовому масштабі – усіх без винятку..

Апогей національного відчуження – **єдиномисліє** – досягається, як повним нівелюванням глибинно-історичних менталітетів країни (Радянський Союз), так і хворобливим вознесенням однієї нації над іншими (гітлерівська Німеччина). **Мобілізатором обидвох апогеїв були єдині інформаційні поля цих країн.**

Характеристику єдиного державного інформаційного поля сьогоденної України хочеться розпочати уривком зі свого ударного роману **"Вишня на болоті"**:

**"Запитуй прямо: хто вони -
Заробітчани чи сини-
Що вибрали: народно-рідну долю,
Чи вже й себе розмінюють на долар-"**

Чи не найпершими знівелювалися українські письменники: "поводирі епохи розквартирувалися по партіях та блоках". Здавалося: маючи стільки прекрасних творів, **розпочнуть сценізувати ці твори на вітчизняних телеекранах, поведуть за собою, та й нам, наступникам, дорогу відкриють.** Ах, ні!!! Засипали глашатаїв рекламками яловими... **Перемогли Телепузики!**

Нехтування глибинно-історичними менталітетами (провідниками котрих є, насамперед, національні письменники) **відчужує основи країни - культурні, ідеологічні, та, врешті-решт, і економічні також.** Вакуум суспільної думки заповнюється відверто-заробітчанськими шоу-вторинностями, показовими, шароварними аборигенствами, чи **незавуальованою "колінопреклоненою" репродукцією чужого на затоптуванні рідного.** Таким чином, **єдине державне інформаційне поле заростає лободою відчуження,** ростить з наших дітей копійчаних безбатченків, з нас – незабутніх "гвинтиків системи", та й саме зятято репродуктується і котиться в єдиномисліє. Ось така вона, українська демократія! Не розпорошуючись, подаю цитатами суть того, що хотів сказати людству своїми поезією, прозою, драматургією та ударною журналістикою впродовж усього свого життя; підкреслити неодноразовість та невивчену силу алогічного поетичного мислення. Вірю в розуміння та послідовників.

Їм і присвячую свою крапку у передмові:

**"Завдяки й моєму світлу,
На свою виходиш стежку;
На свою; я - слід для тебе;
Будь собою, рідним будь!"**

ВИШНЯ НА БОЛОТІ

Розділ 1: БУТАФОРІЯ СУТІ

Вступ-1

Залишимо оцей наш час Історії
Як ґрунт для самознищення. З самоіронії
Постанемо безвольні, аж безмовні;
Пусті зсередини та камуфляжні ззовні.

Ксерокопичим необхідне

зло.

Колись були й ми рисаками,
Та оскотинились роками.
Що гроші— Папірці.. Душа
Прорветься зав'яззю вірша
В майбутнє. Звідти нас побаче
І гірко внуками заплаче.

— Ми — українці! Нас держава...
— Кого ліпила — одержала!
— Вгодовано-безчесних лизунів...
Кричав аж, докричатись не зумів
Тебе з твоїх інвестиційних снів.
Залишимо оцей наш час Історії
Як ґрунт для самознищення. В самоіронії

Зло необхідне стало традиційним.

Програла всі душевні війни,
Колись були й ми рисаками,
Та оскотинились роками.
І ми почуємо з Історії:
"Суть довели до бутафорії!"

— Яка найважливіша риса в тата-
— Його зарплата.
— Якщо ж його уменшиться зарплата..
— Не треба нам такого тата!

1. Месія

Це місто - монстр. З'їдає душу:
Не обійма - в обіймах душе.
...Тут народився, — рідний, кажуть, дим,-
Порівняно ще досить молодим

Прийшов на рідне попелище.

*Були місця й міста повище,
Але рідніших, точно, не було.
Спочатку - слово. А до слова
Херсон прикрасила будова.
Затим - небачені традиції! -
На місто впали інвестиції.*

— Мій занедбаний світлий краю,
Тобі розквітнути бажаю!
— І вже роблю - робить як знаю!
А що місцеві— Влада - рада:
Клює "верховна" дика правда;
Геть розваляли, — нижче й вище, —
На підприємствах вітер свище;

Прийшов на рідне попелище,

*Як фенікс-птаха, немов Месія;
Щоб відродилася надія,
Зерном-грошима в місто сіяв.*

*В липкі херсонські падало воно,
В безсовісні кишені падало зерно.*

2. Гнилі традиції

Історія тоді лиш має значення,
Коли майбутнє є її тлумаченням.
Як довго ця — з життя, не із підручника —
Крамольна думка м'яла мене, мучила:

Губернії столиця - наш Херсон;

Повіти - Миколаїв та Одеса;
Бо так потрібно стратегічно.
А у житті ніщо не вічне.
Коли ж гули вітри зустрічні, —
І в цьому також певний є резон, —
На них не йшов, їх обминав Херсон.

— Як розмовляти - так чи в телефон...
— Одеса, ось первинність, не Херсон!
— Що може він, вторинний твій Херсон..
— Де бережуть, як дівчина невинність,
(До економіки, культури, школи),
Зі слів чужих зачовгану вторинність,
З якої де не випустять ніколи-..

Губернії столиця - не Херсон!

Якби зустрітись довелося нам
З отими: "Гроші - вченим дикунам,

І як ті гроші розкрадаються – дивися!.."

Окремі факти— Стоп, уже – традиції,
Куди і ти вкладаєш інвестиції.

3.Щербатий вибір

"Або парад, або партквиток на стіл!" —
такою була перша реакція генсека
М. Горбачова на Чорнобильську трагедію.
1 травня 1986 рік. Українець В. Щербицький
выводить націю під радіацію."

Лиш наголос не так — Україна, —
І відчувається окраїна ,
А пам'ятаємо усі –
Колиска древньої Русі.

Ми підіймали тих вождів,

Котрі мигтіли між вогнів,
Як головешки, але не горіли.
З недавнього ще чуються слова:
Що ми — не ми, що все – Москва;
А "патріоти" й досі рвуть мости
До сьогоденної Москви.

— Почнемо з себе! – ви ж кричали,
Аж оселедці розвівали.
— Кричали, та не розпочали!
Давайте візьмемо за вимір
Щербицького злочинний вибір:
Чорнобиль, першотравень, партквиток
Та совісті принизливий виток.

Не підіймаймо тих вождів,

*Котрі мигтять лиш між вогнів,
Як голівешки; але не горять;
Й на ешафот ведуть народ.*

*То - партія, то - влада - не народ -
От-от!*

6. Іду на Ти!

*— Іду на Ти перед собою зробленим,
Перед сьогодні й перед вічністю - на Ти;
Перед своєї совісті чорнобилем,
Перед дорогами, що доля дала - йди!*

— Кого прославить хочеш своїм віршем-

*— Народу, лиш йому, безсоння віще:
Не тим, кому найкраще, як найгірше.
— Конкретика, діла!... Невдячний той народ,
Повір, йому тепер не до солодких од...
— Це вже було, було: спочатку - сала,
А пісню — потім... Пісня ж - не звучала!*

*— Простіше треба мислити, простіше:
Копійка на обід, копійка, а не вірші.
— Простіше проростає в дебільніше!
— Життя таке: давуче та гливке...
Без хліба сало, знаю сам, яке...
— Іди на Ти перед собою зробленим,*

І в пам'яті не будь духовно згорбленим.

— Кого прославить хочеш- - Та нікого!

*Борюсь талантом за збереження святого,
За націю правічну – українці,
Котру сьогодні топчеш на копійці.*

— Це все – слова – слова – слова – слова...

— Слова — живі; копійка – нежива!

7. Херсонщина

*"Незгорблено та неспоганено
В тисячоліття целофанове..."
— Лизанням заволочена
Твоя Херсонщина!*

— Не все так погано у рідному домі... —

*Прикрилися фразами давні знайомі,
Котрі у фагорі. Точніше – в оскомі.*

*В іудиному звоні срібля
Деруть нещадно на своє "ура!",
І бездуховно, що для нації
Чорнобильської гірше радіації.*

— Люби – з ненависті! – Херсонщину!

— Оцю, лизанням заволочену-

— Якщо ти дійсно хочеш їй добра!

*"Незгорблено та неспоганено
В тисячоліття целофанове..."
— Людьми осонцена
Моя Херсонщина!*

— Чому ж так погано у рідному домі-...

*— Бо слуги ті , у кого на прийомі,
В душевному нестерпному обломі,
Ще більшому, як при обкомі...*

*Дружити з тим і внукам не вели,
Хто жде від тебе тільки похвали.*

8. Херсон

*— Ваше діло - середина! -
Так сказали нам Сардина.
...Херсон... Немов по рельсах поїзд,
По совісті прочовгав мегаполіс.*

Ховалась суть у сутінках душі.

*Та й зрозуміло: хлопці ці
Лиш виконавці - не творці.*

*А так - нічого, так, ага, хороші
Та люблять, дуже люблять... гроші...
Вони... І не такі - глибокі долі! -
Топилися в херсонському подолі.*

*— В чиєсь, в чуже, від себе утікаємо!
— За нас живуть - ми тільки вживаємо!
— Культуру іграми таврійськими вмиваємо!*

Копійку кинуть, - їж-гризи, і тільки, —

*І, чуєш, не висовуйся з копійки;
...Херсон... Немов по рельсах поїзд,
По совісті прочовгав мегаполіс.*

Сховалась суть у сутінках душі.

*Глянь: в'ються долі; в'ються, як вужі;
Собі сам не простиш спустошення душі
В житті скороминучім на межі.*

*Хоч доторкнись моїх безсонь
Та білим світом не херсонь!..*

9. Зброя

*Цю зброю доля дала. Ти
Бажав в цій долі розцвісти,
Своє життя в це упрягти,
Щоб йти до світлої мети.*

Це - зброя, але це - й твоє розп'яття.

*Діапазон: Месія чи прокляття;
І вийти не дано з діапазону.*

*Ми - українці! З-під Полин-зорі,
Де двадцять шосте квітня угорі.
Зорі проміння, болісно-байдужі,
Нанизують на себе наші душі.*

*— Знедолять нас, повірте, не америки,
А, зрошені копійкою, валерики...*

— Свої, свої ж — з'їдять, як пес вареники!

Копійка - зброя. При копійці - ти.

Дилема - в ній: линяй або веди!

Народ вже розуміє що за барки

Його беруть політики та банки.

Це - зброя, але це - й твоє розп'яття.

Діапазон: Месія чи прокляття;

І, наче в зоні, ти в діапазоні;

Прокинься - не прикинься! — і в Херсоні!

Вглядися в себе, як у землю бур -

Не каламбур!

Твоя душа - твоя держава -

Ще не іржава-..

10. Вишня на болоті

Я премію отримав. Подали,

Як від мети за руку відвели:

— З ним не водіться! Обережно!

У нього думка незалежна!

Душа в копійці-хаті не жила;

Де проститутами душі

Робилися з глашатаїв поети.

Херсонщини болотна сонність

Руйнує душу, топче совість.

Ба! Навіть благісна копійка -

Не допомога, а на рот мій змійка.

— Яке життя твоє, копійко,
Людської совісті злодійко-
— Наскільки розпродажні ми-
Як боляче це бачить: всує
В населення народ дебілізує
Я премію отримав. Подали,
Як від мети за руку відвели.

Душа в копійці трохи ожила;

А підійшла душа до джерела,
А рідно-рідно заіскрилась тільки -
Убилася відсутністю копійки.

— Глянь: на болоті вишня розцвіла,
І так воскресно... - На болоті!!!

11. Люди- шлунки

Болото нас засмокче поступово.
Спочатку - слово. Зникне віще слово,
А там, гляди, засмокчеться й душа -
Й не до моралі вже, й не до вірша. Ша!

— Що завтра— Завтра - завтра, їстоньки сьогодні! —

*Постали привиди з безодні,
Страшні потвори - люди-шлунки.*

*І методично - телепузиків повтори -
Вбивають наші душі ці потвори.
Цинізм уже дійшов, дійшов до грації -
Що скажемо на божій атестації-*

*— Привіт, яничари! На Януса чари
Піддалися, дітки-... А хто ви— А звідки-
— В Херсоні внуки - судді їхні й свідки.*

*На свій безмежний шлунок
Сопів з усіх форсунок!
Що внукам залишив— Болото!
Душа не вийшла на роботу.*

— Сьогодні - це сьогодні: завтра чим засвітить-! —

*Чорнобилем душевним час нас мітить...
Яке там завтра - виживи сьогодні! -
Ті ж люди-шлунки, привиди з безодні.*

*Сюди! -
Копійка шрами залишає - не сліди!
2013, Херсон! -
Який нещадний бездуховності бетон!*

ПЕРЕД ВІЧНІСТЮ

Вступ-2

Скидайте камуфляж!.. Постануть душі голими:
О боже-господи, оті створіння - ми-!
Препідлі шлунки з думочками хворими
За триста кілометрів від Зими.

Ми вічність нашу диба не поставили.

Ми нашу вічність тим лише прославили,
Що і не думали про неї думать.

На Час кивнем: такий вже, що поробиш...
А ми— Що ми— Піщинки на межі.
Як боляче у вічність йде Чорнобиль-
Сивіє нуль в дозиметрі душі.

- Ми — українці!.. Наші крила...
- Копійка підла заярмила!
- Мізерним душам рідно не зрости!..

Туман Весни шмигнув над долями,
Хитнувся тінню; а хотілося - крильми.
Скидайте камуфляж!.. Постануть душі голими:
О боже-господи, оті створіння - ми —!

Ми вічність нашу диба не поставили.

Майбутнє дивиться очима суму:
Ми нашу вічність тим лише прославили,
Що і не думали про неї думать.

"Як підстелитися-!" — витають мрійки
Рабів копійки.

-
-

1.Месія-2

"Если фразу " **Будущее делают сегодня!**"
сопоставить с тем что творится в области,
да и в стране в целом, то как-то не по себе
становится при мысли: **"А что дальше-"**
(Херсонська газета "**Гривна**")

Мое безсоння працюватиме на Завтра,
Від правди невідходячи ні кроку.
Нас оберемками купляє долар-зайда,
Кричать месії в захваті: "Нівроку!"

Я - не Месія; я - Поет:

Душі нестримно-чесний лет
І непродажність - ось портрет.

Майбутнє виставить-таки рахунок:
Не хто, а що стояло за тобою;
Куди завів тебе нікчемний Шлунок,
Оскотинивши Націю собою-!

- Росте на краще наш Херсон...-
Затріпотіла преса в унісон.
- Чи продається: магазини, дачі..

Невже страшне болото та не бачиш-
Не бачиш: душі пожирає те болото-
З народом і з майбутнім не пробачу,
Месії, вам цю камуфляжну позолоту!

Я - не Месія; я - Поет;

Що хоче тут повірити у Завтра,
Де річпорти Вкраїну продають,
Працюючи на Турцію та Захід.

- Банкіре, якщо зможеш, дорости,
Я підожду; заходьте, друзі!

3. Гнилі традиції-2

"Історія тоді лише має значення,
Коли майбутнє є її тлумаченням" —
Як довго ця, — з життя, не із підручника,-
Крамольна думка м'яла мене, мучила".

Стриптиз в театрі обласному.

Коли зухвало топчуть святості основи,
Прошу, не треба про талант гучні промови.

Запитуй прямо: хто вони -
Заробітчани чи сини-!
Що вибрали: народно-рідну долю
Чи вже й себе розмінюють на долар-!

- Театр— Театр тоді стояв на різдоріжжі...
- Він, взагалі, державна установа...
- Де нижче пояса - основа!
Міняли бочку. А, й давно,
Міняти треба в ній вино.
"Історія тоді лиш має значення,
Коли майбутнє є її тлумаченням..."

Стриптиз в театрі обласному!

...Післябуфетна публіка... Стограмові розмови...
Інтелектуальні заробітки установи...
Копійка, й тільки, - зверху йде чи знизу...

...У стіл ховаю вимучену п'єсу -
Не хочу бути продовженням стриптизу.

4. Гра на мізері-2

Як світлу душу загорнив
Щоденний опіум чорнил:
Народ-творець у долі на краю;
Горланить преса - у раю!

Прикрилися рядками та роками.

Німі кричали десятьма руками,
А ненімі — мовчанням золотіли.

Копійка розставляла ніжні сіті,
І "патріоти" дружненько гребли.
Роки оці, руйнівники століття,
На мить творіння так і не зійшли.

- Душа запакувалася в копійку.
- В неходовий перетворилася товар.
- І навіть мрія перейшла у мрійку!

Херсонщину покрило павутиння,
Таврійський край аж тягне в попідтиння:
Так світлу душу зачорнив

Щоденний опіум чорнил.

Прикрилися рядками та роками.

Ще молоді, ставали стариками:
Гребли і ротом, і руками;
А совість не будили – не простить.

Нема, не буде в них на совість візи:
Людське убила в них ця дика гра на мізер.

5. Формула світла

*Якщо ти попав у темінь,
Про що згадуєш— Про світло.
Про миттєву зірку з неба
Чи про теплу хату-свічку.*

Завдяки чужому світлу

*На свою виходиш стежку,
На свою – і це важливо.
Маяки вночі, як сонце,
Навіть більше – засвітитись
І тебе вони сподвигнуть;
А не світиш — не живеш.*

— Хата-свічка, що це— — Мати

Підійшла до немовляти...

— А твоє, людини, світло-!

Світло-.. Так. А не пожежа,

Не зірок лякливий проблеск

Якщо ти попав у темінь,

Присвіти цим идаропом.

Завдяки й моєму світлу

На свою виходиш стежку;

На свою; я - слід для тебе;

Будь собою, рідним будь.

Світло йтиме дітям, внукам —

Сонячнітиме життя.

* * * * *

* * *

*